2023/2682

2023 11 28

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2023/2682

2023 m. lapkričio 27 d.

dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę pakrantės valstybių, dalyvaujančių jūrų saugumo operacijose Gvinėjos įlankoje, kariniams subjektams ir karinėms jūrų pajėgoms remti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/509 ([1]) nustatyta Europos taikos priemonė (ETP), pagal kurią valstybės narės finansuoja Sąjungos veiksmus pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką, kad išsaugotų taiką, užkirstų kelią konfliktams ir stiprintų tarptautinį saugumą vadovaujantis Sutarties 21 straipsnio 2 dalies c punktu. Visų pirma, vadovaujantis Sprendimo (BUSP) 2021/509 1 straipsnio 2 dalimi, ETP turi būti naudojama finansuoti tokias paramos priemones kaip veiksmai trečiųjų valstybių ir regioninių bei tarptautinių organizacijų pajėgumams, susijusiems su kariniais ir gynybos reikalais, stiprinti;

(2) Minint Jaundės elgesio kodekso dešimtąsias metines, Sąjunga ir jos valstybės narės pakartojo remiančios Gvinėjos įlankos regioną ir atnaujino savo įsipareigojimą stiprinti jūrų saugumą šiame regione.

(3) 2022 m. gegužės 4 d. Taryba patvirtino galimos paramos priemonės Gvinėjos įlankos pakrantės valstybėms koncepciją, kurios svarbiausias tikslas – remti Afrikos vadovaujamą karinių subjektų Gvinėjos įlankoje vykdomą jūrų saugumo ir kovos su piratavimu veiklą, kurios galutinis tikslas – sumažinti smurto ir nusikalstamumo atvejų skaičių, trukmę ir intensyvumą, ir apsaugoti karinio jūrų laivyno laivus ir pakrančių gyventojus bei jų pragyvenimo šaltinius;

(4) kaip dalį tos koncepcijos Taryba patvirtino parengiamąją priemonę, kuria bus grindžiamas būsimas vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) pasiūlymas dėl paramos priemonės jūrų saugumui Gvinėjos įlankoje stiprinti. Parengiamoji priemonė buvo vykdoma 2022 m. rugsėjo–gruodžio mėn. siekiant dvejopo tikslo – pirmiausia nustatyti ir parengti žvalgybos, stebėjimo ir iššvalgymo (ISR) sistemos technines specifikacijas ir pateikti objektyvius bei skaidrius kriterijus, kad būtų galima parinkti jai vietą, tada įvertinti Gvinėjos įlankos pakrantės valstybių karines jūrų pajėgas, kad būtų galima nustatyti tinkamiausias iš jų valstybes techniniu ir politiniu požiūriu paramos priemonės tikslams pasiekti. Parengiamosios priemonės rezultatai parodė, kad pilotuojamas orlaivis yra optimalus ISR sistemos sprendimas, o Kamerūnas, Gana, Kongas ir Beninas buvo nurodytos kaip tinkamiausios Gvinėjos įlankos pakrantės valstybės, turinčios pakankamai jūrų, reguliavimo ir politinių pajėgumų, kad galėtų dalyvauti vykdant paramos priemonę.

(5) 2023 m. sausio ir birželio mėn. buvo surengti keli apimties nustatymo ir informavimo renginiai, įskaitant misijas vietoje, siekiant dar labiau racionalizuoti ir patikslinti vykdant parengiamąją priemonę padarytas išvadas, taip pat užtikrinti visapusišką koordinavimą ir bendradarbiavimą su iš anksto nustatytomis Gvinėjos įlankos pakrantės valstybėmis ir regioninėmis organizacijomis, kurios yra Jaundės struktūros dalis, visų pirma Centrinės Afrikos regioniniu jūrų saugumo centru (CRESMAC), Vakarų Afrikos regioniniu jūrų saugumo centru (CRESMAO), Tarpregioniniu koordinavimo centru (ICC) ir Dualos, Akros ir Puant Nuaro daugianacionaliniais jūrų koordinavimo centrais (MMCC). Vykdant tą informavimo veiklą ir remiantis iš anksto nustatytų Gvinėjos įlankos pakrantės valstybių išreikštą pasirengimą, Kamerūnas ir Gana buvo pasirinktos paramos priemonės naudos gavėjomis.

([1]) 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 (OL L 102, 2021 3 24, p. 14).

(6) Atsižvelgiant į paramos priemonės sudėtingumą ir siekiant apriboti bet kokią galimą politinę ar techninę riziką, Gvinėjos įlankos pakrantės valstybėms parama jūrų saugumo srityje bus teikiama laikantis laipsniško požiūrio. Remiantis paramos priemonės šešių mėnesių vertinimu gali būti priimtas sprendimas toliau teikti paramą taip pat ir kitoms Gvinėjos įlankos pakrantės valstybėms, galbūt jau 2024 m.

(7) 2023 m. birželio 16 d. vyriausiasis įgaliotinis gavo Ganos prašymą Sąjungai padėti Ganos kariniam jūrų laivynui įsigyti pagrindinę įrangą, kad būtų sustiprinti jo operatyviniai patruliavimo atviroje jūroje pajėgumai.

(8) 2023 m. rugsėjo 19 d. vyriausiasis įgaliotinis gavo Kamerūno prašymą Sąjungai padėti Kamerūno kariniam jūrų laivynui įsigyti pagrindinę įrangą, kad būtų sustiprinti jo operatyviniai patruliavimo atviroje jūroje pajėgumai, taip pat padėti Jaundės sistemai ISR paslaugų teikimo naudojant pilotuojamus oro išteklius srityje, kad būtų sustiprinti Jaundės sistemos valstybių narių stebėjimo pajėgumai Gvinėjos įlankoje siekiant galutinio tikslo – pagerinti jūrų saugumą regione;

(9) paramos priemonės turi būti įgyvendinamos atsižvelgiant į Sprendime (BUSP) 2021/509 nustatytus principus ir reikalavimus, visų pirma laikantis Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ([2]), ir vadovaujantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis;

(10) Taryba dar kartą patvirtina esanti pasiryžusi saugoti, propaguoti ir užtikrinti žmogaus teises, pagrindines laisves ir demokratinius principus, taip pat stiprinti teisinę valstybę ir gerą valdymą laikantis Jungtinių Tautų Chartijos, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos ir tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nustatymas, tikslai, taikymo sritis ir trukmė

1. Nustatoma pagal Europos taikos priemonę (ETP) finansuotina paramos priemonė (toliau – paramos priemonė), pagal kurią teikiamos paramos gavėjos yra Jaundės sistema, Kamerūnas ir Gana (toliau – paramos gavėjos).

2. Paramos priemonės tikslas – stiprinti kovos su piratavimu ir jūrų saugumo operacijas bei atgrasymo veiklą Gvinėjos įlankoje stiprinant Jaundės sistemos ir jos valstybių narių pajėgumus, visų pirma didinant jų informuotumą apie padėtį jūroje, ir didinant atrinktų pakrančių laivynų pajėgumus patruliuoti atviroje jūroje, kad galiausiai būtų sumažintas nusikalstamumo atvejų skaičius, ir apsaugoti jūrų laivai ir ištekliai ir pakrančių gyventojai bei jų pragyvenimo šaltiniai.

3. Siekiant 2 dalyje nustatyto tikslo, paramos priemonės lėšomis finansuojama mirtinai jėgai panaudoti neskirta šių rūšių įranga ir paslaugos:

a) ISR paslaugų teikimas naudojant pilotuojamus oro išteklius vienus metus. Dualos Kamerūno karinių jūrų pajėgų nacionalinis jūrų operacijų centras yra atsakingas už ISR informacijos gavimą, tolesnį tvarkymą ir dalijimąsi per Jaundės sistemos regioninę informacinę sistemą su kitais Jaundės sistemos regioniniais centrais ir jūrų koordinavimo centrais;

b) parama šiems patruliuojantiems laivams:

   i) Kamerūno (teikiant intervencinius greitaeigius katerius);

   ii) Ganos (teikiant jūrų nepilotuojamas oro sistemas, skirtas stebėjimui jūroje, inžinerinę įrangą laivų paslaugoms ir nardymo su akvalangais įrangą);

c) po vieną techninį padėjėją Kamerūno ir Ganos laivynui;

([2]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99).

d) vienas jūrų laivyno padėjėjas ryšiams su Jaundės sistemos struktūromis, t. y. ICC, CRESMAC, CRESMAO ir MMCC, palaikyti.

4. Paramos priemonė taikoma 48 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo.

2 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Finansinė orientacinė suma, skirta su paramos priemone susijusioms išlaidoms padengti, yra 21 000 000 EUR.

2. Visos išlaidos tvarkomos vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 ir pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis.

3 straipsnis

Susitarimai su paramos gavėjomis

1. Vyriausiasis įgaliotinis sudaro būtinus susitarimus su paramos gavėjomis siekiant užtikrinti, kad paramos gavėjos laikytųsi šiuo sprendimu nustatytų reikalavimų ir sąlygų – tai yra paramos teikimo pagal paramos priemonę sąlyga.

2. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos, įpareigojančios paramos gavėją užtikrinti:

a) kad pagal paramos priemonę remiami Kamerūno ir Ganos ginkluotųjų pajėgų daliniai laikytųsi atitinkamos tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės;

b) tinkamą ir veiksmingą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto naudojimą tais tikslais, kuriais jis buvo suteiktas;

c) pakankamą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto priežiūrą, kad per visą jo gyvavimo ciklą būtų užtikrintas to turto tinkamumas naudoti ir operacinė parengtis;

d) kad joks pagal paramos priemonę suteiktas ar prižiūrimas turtas, pasibaigus jo gyvavimo ciklui, nebūtų prarastas arba be Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigto Priemonės komiteto sutikimo nebūtų perduotas kitiems asmenims ar subjektams, nei nurodytieji tuose susitarimuose.

3. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl paramos pagal paramos priemonę sustabdymo ir nutraukimo tuo atveju, jei nustatoma, kad paramos gavėja pažeidė 2 dalyje nustatytas pareigas.

4 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis yra atsakingas už užtikrinimą, kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 bei pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis ir laikantis pagal ETP įgyvendinamoms paramos priemonėms būtinų priemonių ir kontrolės priemonių vertinimo ir nustatymo integruotos metodinės sistemos.

2. 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą veiklą vykdo *Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP) – Cooperación Española*.

5 straipsnis

Stebėsena, kontrolė ir vertinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis stebi, kaip paramos gavėjos vykdo 3 straipsnyje nustatytas pareigas. Vykdant šią stebėseną turi būti užtikrinamas informuotumas apie pagal 3 straipsnį nustatytų pareigų pažeidimų aplinkybes bei riziką ir padedama užkirsti kelią tokiems pažeidimams, įskaitant tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos galėtų vykdyti pagal paramos priemonę remiami padaliniai.

2. Įrangos ir reikmenų kontrolė po išsiuntimo organizuojama kaip nurodyta toliau:

a) pristatymo patvirtinimas: perduodant nuosavybę pajėgos galutinės naudotojos turi pasirašyti ETP pristatymo pažymėjimus;

b) ataskaitų teikimas: paramos gavėja kasmet pateikia ataskaitą apie veiklą, atliktą naudojantis pagal paramos priemonę suteikta įranga, reikmenimis ir paslaugomis, ir nurodytų objektų inventorizacijos ataskaitą, tol, kol, Politinio ir saugumo komiteto (PSK) nuomone, teikti tokias ataskaitas nebėra būtina;

c) patikrinimai vietoje, kurių metu paramos gavėja turi suteikti vyriausiajam įgaliotiniui ir ETP auditoriams galimybę paprašius atlikti patikrinimus vietoje ir ETP auditus.

3. Užbaigus įgyvendinti paramos priemonę, vyriausiasis įgaliotinis atlieka galutinį vertinimą, kad įvertintų, ar paramos priemonė padėjo pasiekti 1 straipsnio 2 dalyje nurodytą tikslą.

6 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Įgyvendinimo laikotarpiu vyriausiasis įgaliotinis teikia PSK paramos priemonės įgyvendinimo šešių mėnesių ataskaitas pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 63 straipsnį. Paramos priemonių administratorius reguliariai informuoja Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigtą Priemonės komitetą apie pajamų ir išlaidų vykdymą pagal to sprendimo 38 straipsnį, be kita ko, teikia informaciją apie susijusius tiekėjus ir subrangovus.

7 straipsnis

Sustabdymas ir nutraukimas

1. Pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 64 straipsnį PSK gali nuspręsti visiškai arba iš dalies sustabdyti paramos priemonės įgyvendinimą.

2. PSK taip pat gali rekomenduoti, kad Taryba nutrauktų paramos priemonės taikymą.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2023 m. lapkričio 27 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
Y. DÍAZ PÉREZ